

M NIT R

Track II Monitor โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ฉบับที่ ๒๔/๖๕ (๑๖ - ๓๐ ก.ย. ๖๕)

“อธิปไตย ความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรือง: อินโดนีเซียและอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล”

การเกิดขึ้นของกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 : UNCLOS) นับเป็นเรื่องราวความสำเร็จทางการทูตและการดำรงอยู่ของอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก อย่างไรก็ตาม ความท้าทายใหม่เกี่ยวกับกฎหมายทะเลดังกล่าวได้ปรากฏขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป 40 ปี และจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าอนุสัญญาฯ นี้ยังคงมีเหมาะสม (Relevance) ต่ออินโดนีเซียและโลก

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982: UNCLOS) มีความสำคัญสำหรับอินโดนีเซีย เนื่องจากอินโดนีเซียประกอบด้วยหมู่เกาะมากกว่า 17,000 เกาะ ในอดีตที่ผ่านมาอินโดนีเซียพยายามดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ได้ปกครองเหนือหมู่เกาะที่มีอาณาเขตกว้างขวางนี้ การรับรอง (Recognition) จากทั่วโลกถึงสถานะของความเป็นหมู่เกาะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอินโดนีเซีย นับตั้งแต่วันแรกของการเป็นเอกราช และการเจรจาเกี่ยวกับ UNCLOS นั้นเป็นการพิสูจน์ถึงจุดยืนของอินโดนีเซีย ซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายทางทะเลดังกล่าวจะมีความสำคัญมากขึ้นยิ่งในอนาคตสำหรับอินโดนีเซีย

ในช่วงปีแรกๆ หลังจากการประกาศเอกราช นายกรัฐมนตรี Djuanda Kartawidjaja ของอินโดนีเซียได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับเรือรบต่างประเทศและเรืออื่นๆ ที่สามารถแล่นผ่านน่านน้ำชายฝั่งของอินโดนีเซียได้โดยเสรี โดยโต้แย้งว่าสิ่งนี้อาจเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อความมั่นคงของชาติของอินโดนีเซีย และได้เสนอ Djuanda Declaration ในปี พ.ศ. 2500 โดยระบุว่าอินโดนีเซียอ้างสิทธิ์ฝ่ายเดียว (Unilateral Claim) ว่าพื้นที่ทางทะเลรอบๆ หมู่เกาะควรได้รับการรับรองว่าอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของอินโดนีเซีย และด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดการปิดกั้นการเดินเรือระหว่าง

ประเทศ ถึงแม้จะมีการประท้วงจากประชาคมระหว่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามอินโดนีเซียยังคงบัญญัติ Djuanda Declaration เป็นกฎหมายในปี พ.ศ. 2503 จุดยืนดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นของอินโดนีเซียสำหรับการรณรงค์เพื่อให้ได้รับการรับรองว่าเป็นรัฐหมู่เกาะ (Archipelagic State) ผ่านการเจรจาอันยาวนานเพื่อให้ผ่านอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล

หลังจากมีการเจรจาในการประชุมระดับนานาชาติหลายครั้งในห้วงเวลากว่า 30 ปี ในที่สุดอินโดนีเซียได้รับการรับรองว่าเป็นรัฐหมู่เกาะภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ อาณาเขตของอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า จาก 2,027,087 ตารางกิโลเมตรเป็น 5,193,250 ตารางกิโลเมตร การรวมบทบัญญัติและหลักการการปกครองรัฐหมู่เกาะไว้ใน UNCLOS ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในความสำเร็จทางการทูตที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอินโดนีเซีย เมื่อมองไปข้างหน้ามีเหตุผลหลักอยู่สามประการที่ UNCLOS จะมีความสำคัญมากขึ้นสำหรับอินโดนีเซียในอนาคต ได้แก่

ประการแรก ความมั่นคงทางทะเลมีความซับซ้อนมากขึ้น เมื่อเทียบกับเมื่อคราวที่มีการเจรจา UNCLOS ในทศวรรษ 1970 และ 1980 ซึ่งเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าขึ้นมากกว่าเดิมและประเด็นที่เป็นปัญหาข้ามชาติมีมากขึ้น เช่น การค้ามนุษย์ การโจรกรรมทางทะเลด้วยอาวุธ การกระทำอันเป็นโจรสลัด และการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ไม่มีการจัดทำรายงานและเฝ้าระวังควบคุม (IUU) เป็นปัญหาที่ซับซ้อน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ

